

Duurzaam aanpakken
'Groeien - Versterken - Koesteren'

kwaliteitsimpuls leefomgeving	passend groeien naar 75.000	versterken bereikbaarheid
investeren in participatie	dienstbare overheid	samen met ondernemers
maatwerk kernenbeleid	Lansingerland Raamwerk 2018-2022	rolvast besturen
inspannen voor ouderen	financieel duurzaam	kansen bieden voor jongeren
prioriteren in klimaataanpak	fysiek & sociaal veiliger	bindende cultuur & sport

Zicht op een coalitieakkoord voor Lansingerland 2018-2022

Uitnodiging tot meedoen met Leefbaar 3B en VVD Lansingerland, 16 mei 2018

In Lansingerland staat de inwoner centraal. De gemeente is dienstbaar aan de samenleving. Waarin mensen veilig kunnen wonen, zich gemakkelijk kunnen verplaatsen en zich sportief, recreatief en cultureel kunnen vermaken en verrijken. Ieder heeft de potentie om naar eigen kracht en vermogen mee te kunnen doen in de samenleving. Lansingerland investeert in mensen die vooruit willen ook al zijn zij in mogelijkheden beperkt.

Lansingerland **koestert** het dorps karakter van zijn oorspronkelijke kernen Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek en Bleiswijk. Ingepast in de parkachtige omgeving van de polders, landscheiding en Rottemeren. Waar natuurwaarden een gezond tegenwicht bieden aan verstedelijking rondom de gemeente.

Lansingerland **groeit** in een passend tempo naar een omvang van 75.000 inwoners. De plancapaciteit van 4.000 tot 7.000 woningen wordt in de eerste plaats ingezet om huidige inwoners van Lansingerland aansprekende en bereikbare woningen te bieden. In ruim opgezette wijken waarin sociale veiligheid en leefbaarheid prioriteit krijgen. Woongebieden die passen bij het dorps karakter van de kernen waarmee ze verbonden zijn. Met een grote variëteit aan woningen in verschillende prijsklassen, zowel koop als huur.

Lansingerland **versterkt** zijn dienstverlening, voorzieningen, infrastructuur en huishoudboekje om inwoners en ondernemers, jong en oud kansen te bieden zich te ontwikkelen. Met zicht op een betere toekomst. Een aanpak waarin iedereen meedoet, naar eigen kracht, met eigen inzet en waar nodig met betrokkenheid van de gemeente. Een inzet die investeert in samenhang, samenwerking en integraliteit van denken. Waarin technische innovatie binnen de tuinbouwsector, duurzaamheid en vestigingsklimaat speerpunten van economisch beleid zijn.

Kortom:

Lansingerland gaat duurzaam aanpakken. Lange termijn doelen worden verbonden met concreet handelen in de komende bestuursperiode. De mensen in Lansingerland staan centraal. Zij ervaren onze aanpak.

Een uitnodiging dus om mee te doen en ons Raamwerk te verrijken.

Leefbaar 3B

VVD

Aanleiding

Op basis van de verkiezingsuitslag en twee informatieronden zijn de grootste partijen in de gemeenteraad van Lansingerland, Leefbaar 3B en VVD, op 25 april 2018 begonnen aan de formatiefase.

Met de lijsttrekkers van de andere partijen in de raad is afgesproken dat de twee grootste partijen onder begeleiding van een externe formateur schrijven aan een raamwerk voor een coalitieakkoord. Dat tegelijkertijd uitnodigend is voor andere partijen om bij aan te sluiten én onderscheidend is zodat een stabiele meerderheidscoalitie kan worden gevoerd van 19 tot 24 zetels, gebaseerd op maximaal 4 partijen.

Een aanpak die in de basis waarborgen biedt voor alle partijen om het raamwerk na aanbieden serieus te beoordelen op plussen en minnen in relatie tot de eigen politieke visie op Lansingerland. Waarbij getalsmatig iedere partij in combinatie met een andere partij kan toetreden.

Randvoorwaarde is dat de eigen visie, wensen en wethouderskandidaat in die samenhang passen bij het totaal van de dan te vormen coalitie. Én nog belangrijker: of het past bij de visie en het karakter van het raamwerk dat door de twee grootste partijen als basis voor de nieuwe bestuursperiode 2018-2022 in Lansingerland is opgesteld.

Ik nodig alle fracties in de gemeenteraad van Lansingerland uit om het raamwerk te bespreken in eigen kring. Antwoord te geven op de vraag of de fractie het Raamwerk wel of niet onderschrijft. Als het wordt onderschreven aan te geven welke wensen men heeft ter verrijking van het Raamwerk en welke wethouderskandidaat voor welke portefeuille(s) wordt voorgedragen.

Conform afspraak tussen de lijsttrekkers wordt de reactie met de antwoorden uiterlijk 7 kalenderdagen na aanbieden van het Raamwerk, op 23 mei om 12.00 uur, verwacht in bezit te zijn van de formateur door aanlevering bij het secretariaat van de formatie.

Hierna maken de onderhandelaars van Leefbaar 3B en VVD een gemotiveerde keuze voor de coalitiepartijen. Ik streef ernaar om op 24 mei 's avonds maximaal twee partijen uit te nodigen om samen met Leefbaar 3B en VVD een coalitie te vormen en alle lijsttrekkers daarover te informeren. Vervolgens worden de kandidaat wethouders voor benoeming voorgedragen en werken we het Raamwerk uit tot een coalitieakkoord. Doel is om de benoeming van de wethouders en de bespreking van het coalitieakkoord te agenderen voor de raad van 14 juni 2018.

Lansingerland 16 mei 2018, formateur Drs. J.G.A. Paans

Woningbouw

Lansingerland kent de komende jaren nog een flinke bouwopgave. Het gaat dan om 4.000 tot 7.000 woningen, waardoor de gemeente toegroeit naar 75.000 inwoners. Lansingerland bouwt voor eigen behoefte en kiest daarbij voor een woningbouwprogramma dat past bij de aard en de hoeveelheid van die behoefte. Het dorpse en groene karakter van de gemeente en de kernen moet zo veel mogelijk behouden blijven.

In de komende bestuursperiode willen we daarom het volgende beleid voeren.

Kwaliteit woongebieden

- We bouwen groene, en ruim opgezette, woongebieden met doorzichten, zichtlijnen en gevarieerde inrichting van de openbare ruimte. Dit bevordert tevens het gevoel van sociale veiligheid.
- We willen ons groen behouden en daarom wijzen we duurzaam groene gebieden aan waar geen woningbouw gepland kan worden.
- We borgen het dorpse karakter in de nieuwbouw door:
  - Een maximale bouwhoogte van 15 meter;
  - Laagbouw in de dorpscentra (maximaal 4 hoog);
  - Mix van woningen voor diverse leeftijdsgroepen;
  - Gevarieerd aanbod van meergezinswoningen per complex.
- Overschrijding van de maximale bouwhoogte is in bijzondere gevallen, met uitzondering van de dorpscentra, mogelijk:
  - Bij sterke stedenbouwkundige argumenten;
  - Als drager van een goed Openbaar Vervoer;
  - Bij de bouw van kleinere woningen (voor starters en doorstromers).

Woningdifferentiatie

- Lansingerland zet in op het vergroten van het aantal woningen voor lagere inkomens.
- We houden vast aan een percentage van 20% sociale woningbouw over de gehele gemeente, ook in nieuw te ontwikkelen wijken.
- Bij inbreidlocaties en herontwikkeling kunnen we hiervan afwijken om een goede mix tussen koopwoningen en huurwoningen te realiseren.

- Het accent dient te liggen op doorstroming waardoor sociale woningen meer beschikbaar komen voor de doelgroep (terugdringen scheefwonen). Daarom leggen wij accenten op het bouwen van een goede mix aan middeldure huurwoningen (€ 710-€ 1.000 per maand) en het bouwen voor 1 of 2 persoonshuishoudens niet grondgebonden (huur, maar ook koop tot € 180.000 VON).

Doelgroepen

- We bouwen primair voor onze eigen behoefte. Dat doen wij ter versterking van de woon- en leefmilieus, het realiseren van een gevarieerd woningaanbod en extra middeldure huur- en koopwoningen. Dit bevordert de doorstroming in Lansingerland.
- We zetten actief in op het herkennen en onderkennen van urgente woonbehoefte bij onze inwoners, met name gericht op ouderen, jongeren en gebroken gezinnen. In die gevallen bemiddelen wij actief bij het toewijzen van woningen.
- We zetten in op een groter aanbod van starterswoningen en jongerenhuisvesting. Een onderzoek naar een alternatief programma voor Bleizo-West steunen wij vanuit dat perspectief.
- Ten slotte geven wij ruimte aan de ontwikkeling van particuliere initiatieven (bijvoorbeeld particulier opdrachtgeverschap).
- Lansingerland wil geen grootschalige opvang van asielzoekers (bijvoorbeeld een AZC) binnen haar gemeentegrenzen.

Bereikbaarheid

De groei van de gemeente en de dynamische regionale ontwikkelingen in de Metropoolregio (economisch en infrastructureel) vragen om grote aandacht voor de bereikbaarheid van Lansingerland en de kernen. Wij zien een toenemende regionale verkeersdruk op ons onderliggend wegennet. Deze druk en onze eigen woningbouwopgave vragen om veel aandacht voor alle vervoersmodaliteiten. Wij moeten voorkomen dat de verkeersdruk op ons grondgebied zo groot wordt dat de bereikbaarheid voor onze inwoners en bedrijven in gevaar komt.

In de komende bestuursperiode willen wij daarom het volgende beleid voeren.

Bereikbaarheid kernen

- We voeren een actiegericht beleid uit voor het behoud van de bereikbaarheid van de drie dorpskernen.
- We stellen tijdig een visie op over de ontsluiting van nieuwbouwlocaties en bedrijfsterreinen (voordat de bouw, realisatie of herontwikkeling wordt gestart).
- We zetten in op de balans tussen bouwambitie en bereikbaarheid/ontsluiting (alle vervoersmodaliteiten) in de planontwikkeling.
- We ontwikkelen een visie op het parkeren bij winkelcentra, gericht op:
  - Aanpassen capaciteit in relatie tot het groeiende inwonersaantal;
  - Goede fietsontsluiting winkelcentra;
  - Benutten randen centrumgebieden;
  - Handhaven huidige beleid gratis parkeren / blauwe zone / handhaving;
  - Goede distributiemogelijkheden (tijden en middelen) winkelbedrijven.
- We inventariseren de grootste knelpunten in de toegankelijkheid van de openbare ruimte nabij de dorpskernen voor mindervaliden en nemen deze knelpunten weg (in samenwerking met de doelgroep).

Locatiegerichte acties

- Westpolder: we breiden het fiets parkeren en de huurfietsen ('laatste kilometer') uit.
- Rodenrijs: we breiden het fiets parkeren en de huurfietsen uit en vergroten de capaciteit van autoparkeren.
- Meijersplein: we zetten in op het in MRDH verband realiseren van een gebouwde parkeervoorziening à la Kralingse Zoom.

Openbaar vervoer

Ons doel is het openbaar vervoer binnen en tussen de kernen te versterken én het versterken van het (inter) regionaal openbaar vervoer. Dit doen wij door:

- Het borgen van de vervoerswaarde station Lansingerland – Zoetermeer door voldoende reizigerspotentieel in de directe omgeving.
- Onderzoek / Pilot flexvervoer en fijnmazig OV tussen de kernen, inclusief een, samen met Stichting Welzijn Lansingerland, nader uit te werken aanbod voor gratis OV voor eenzame ouderen.
- Buslijnen 170/173/174 te behouden en waar mogelijk versterken van de dienstregeling.
- Een onderzoek uit te voeren naar het OV bij bedrijventerrein Oudeland.
- We hebben een positieve grondhouding ten aanzien van de toekomst ZoRo lijn (Randstadrail) vanuit de toegevoegde waarde voor Lansingerland.

Verkeersveiligheid

- Met de uitvoering van het fietsveiligheidsplan willen we onder andere een betere registratie van ongevallen realiseren om zo zicht te krijgen op de feitelijke fietsveiligheid in de gemeente en de mogelijke oplossingen.
- Veilige fietsroutes naar school is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente, scholen en ouders. We continueren de inzet op de bewustwording hiervan, stimuleren de gewenste gedragsverandering en bespreken de herintroductie van klaar-overs met schoolbesturen.

Leefomgeving

De inwoner van Lansingerland ervaart zijn leef- en woonomgeving als veilig en aantrekkelijk om te wonen, werken, ontmoeten en ontspannen.

In de komende bestuursperiode willen we daarom het volgende beleid voeren.

- De bezuinigingen van de afgelopen jaren op alle aspecten van de openbare ruimte draaien we terug en herstellen we naar onderhoudsniveau B, met uitzondering van de winkelcentra waar we niveau A nastreven.
- We bouwen de groene ruimtes niet verder vol. Naast de aan te wijzen groene gebieden behouden we de open ruimtes die een werkelijke bijdrage leveren aan een landelijke uitstraling van de dorpen.
- De huidige geluidsruimte van het vliegveld wordt niet verder vergroot. Onze inzet blijft dat de geluidshinder van vliegtuigen in Lansingerland niet toeneemt. Afspraken rondom de HSL en de komst van de A16 inzake het voorkomen van geluidshinder blijven ongewijzigd van kracht. We zien toe op het nakomen van de afspraken met Provincie Zuid-Holland over de geluidswerende maatregelen bij Kruisweg, Bleiswijk en Bergschenhoek.
- De geplande sanitaire voorzieningen in de openbare ruimte zetten we door en daar voegen we een sanitaire voorziening bij de Tuin van Floddertje aan toe.
- We brengen duidelijke bebording aan in de openbare ruimte om inwoners en bezoekers te wijzen op de leisure mogelijkheden en de historisch belangrijke locaties in de gemeente. Op deze manier stimuleren wij de herkenbaarheid van de openbare ruimte in Lansingerland, zoals het Annie M.G. Schmidtpark, de Groenzoom en de Rottemeren.

Omgevingswet

Na de ingrijpende stelselwijziging in het sociaal domein krijgen we te maken met een stelselwijziging in het ruimtelijk domein. Dit is een omvangrijke operatie. 26 wetten, 120 AMvB's en 120 ministeriële regelingen worden samengevoegd tot een nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Een stelstelwijziging met een enorme impact op onze wijze van beleid maken, besturen en organiseren. In lijn met onze aanpak in het sociaal domein willen we ook bij de stelselwijziging in het ruimtelijk domein de nadruk leggen op 'de geest van de wet'. De doelen die de Omgevingswet beoogt, sluiten erg goed aan op een groot aantal van onze strategische ambities zoals die eerder zijn vastgesteld. Denk aan gebiedsgericht werken, participatie, leefbaarheid en dienstverlening. Daarmee biedt de invoering van de wet ons kansen om deze ambities, wellicht versneld, te bereiken.

Door uitvoering te geven aan het gemeentelijke Programma Omgevingswet zijn we op tijd (vóór 2021) klaar voor de invoering van de Omgevingswet. Dit doen we door:

- Samen met inwoners beleid en plannen te maken.
- Uit te gaan van het principe dat de leefomgeving van ons allemaal is.
- Onze veranderkracht in te zetten.
- Integraal, digitaal, maar ook simpel te werken en maatwerk in te zetten waar dat kan.
- Minder en toepasbare regels voor kortere procedures.

Zorg en Ouderen

Ouderen willen, ook als zij kwetsbaarder worden, langer zelfstandig wonen. Het beleid van de gemeente Lansingerland is erop gericht ouderen hierbij optimaal te ondersteunen. Samen met de ouderen, Stichting Welzijn Lansingerland en andere initiatiefnemers willen wij bereiken dat oudere inwoners actief en vitaal blijven, zich minder eenzaam voelen en in een veilige omgeving kunnen wonen met toegankelijke en passende voorzieningen. Het stimuleren van vitaliteit en mobiliteit ziet de gemeente als belangrijke voorwaarden om ouderen te ondersteunen. Langer zelfstandig wonen en het voorkomen van eenzaamheid zijn daarbij onze speerpunten.

In de komende bestuursperiode willen wij daarom het volgende beleid voeren.

- We geven uitvoering aan de maatschappelijke ondersteuning zoals verwoord in de nota 'versterken van veerkracht'.
- Inzetten op een professionalisering van de begeleiding van mantelzorgers en vrijwilligers.
- In overleg met huisartsen en zorginstellingen de mogelijkheden verkennen om te komen tot kortdurende (nood)opvang, gericht op de terugkeer naar de eigen thuissituatie via de eerstelijnsvoorziening (ELV).
- Bij nieuwbouw en renovatie een aanzienlijke toename te realiseren van het aantal levensloopbestendige woningen en woningen voor senioren. Daarbij staan we open voor nieuwe woonvormen, zoals een "Knarrenhof".
- Een plan op te stellen over de wijze waarop we met stimulering van gezondheid en vitaliteit kunnen bijdragen aan het langer thuis blijven wonen.
- In het kader van het voorkomen van vereenzaming voeren we een haalbaarheidsonderzoek uit naar de herintroductie van het "praatje pot" binnen de thuiszorg.
- De organisatie van recreatieve en activerende activiteiten voor (ook redzame) ouderen te stimuleren en ondersteunen.
- Afhankelijk van de resultaten van de uitvoering van een van de 10 beleidsaccenten "Lansingerland houdt eenzamen aan boord" eventueel extra capaciteit zetten op ouderenadviseurs.
- Samen met Stichting Welzijn Lansingerland onderzoeken welke maatwerk aanpak mogelijk is voor verwarde ouderen die in het voorstadium voor opname in de zorgopvang zitten.
- We onderzoeken hoe we toe kunnen werken naar een dementievriendelijke gemeente, gebruikmakend van de dementieketen.

Jeugd en Onderwijs

We willen dat jeugd in Lansingerland kansrijk en veilig opgroeit. Over het algemeen gaat het heel goed met onze jeugd: dat is ook het uitgangspunt van ons jeugdbeleid. Lansingerland wil een veilige gemeente blijven voor kinderen, mede gelet op de verwachte groei.

In de komende bestuursperiode willen wij daarom het volgende beleid voeren.

Jeugd

- Mét jongeren praten in plaats van over jongeren.
- Realiseren van voldoende aanbod voor buitenhuis activiteiten voor kinderen, waarbij aangewezen locaties kunnen fungeren als veilige ontmoetingsplekken (bv chillplekken).
- Inzetten op preventie zodat problemen worden voorkomen, dan wel niet verergeren.
- Voor kinderen/jongeren die ondersteuning nodig hebben (10%) willen we kwalitatief hoogwaardige effectieve ondersteuning dicht bij huis organiseren.
- Doorontwikkeling naar meer vraaggerichte aanbod in de jeugdzorg. De samenwerking in de regio is nodig, maar we kijken kritischer naar de effectiviteit en tevredenheid door en bij kinderen/jongeren en hun ouders. Wij toetsen de aanbieders op resultaat en kosten.
- Wij willen in Lansingerland de toename van grotere problemen bij kinderen/jongeren tegengaan door een integrale ketenbenadering met een preventief karakter en gericht op de gezinsaanpak.
- We zetten in op vroegtijdige signalering en laagdrempelige voorziening voor opvoed- en opgroevragen.
- Kinderen mogen niet de dupe zijn van armoede in hun gezin. Hun deelname aan de samenleving met sport, cultuur, behoeftes school/schoolreisje etc. is belangrijk.
- We staan voor gelijke opgroeikansen voor kinderen en het voorkomen van armoede. Dit doen we met een gezinsgerichte aanpak.
- Extra inzetten op een goede verbinding tussen ouders, onderwijs, handhaving/politie en organisaties die met jongeren werken, om problematiek zoals drugsgebruik te voorkomen.
- We voeren een verkennend onderzoek uit naar de werking van Jeugd- en Jongerenwerk, mede in relatie tot de effectieve aanpak van jeugdoverlast en de bijdrage van de jeugdsoos anno 2018 aan de opgave van dit raamwerk.

Onderwijs

Scholen zijn een belangrijke partner in het kansrijk en veilig laten opgroeien van onze jeugd. Het verzorgen van onderwijs is in Nederland primair de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Als gemeente faciliteren we het onderwijs en hebben we een aantal wettelijke taken: zorgen voor huisvesting, leerlingenvervoer, toezien op naleving van de leerplicht en op basis van onze verantwoordelijkheid het bieden van passende ondersteuning en jeugdhulp aan leerlingen. Lansingerland stelt zich ten doel in het onderwijs iedereen zoveel mogelijk gelijke kansen te bieden.

In de komende bestuursperiode willen we daarom het volgende beleid voeren.

- De verkeersveiligheid nabij de scholen wordt verbeterd waarbij ouders en schooldirecties samen de grootste rol hebben.
- Vroegsignalering is fundamenteel binnen het onderwijs. We zetten daarom in op het herkennen en voorkomen van achterstanden.
- Om veilige scholen te stimuleren krijgt de samenwerking tussen onderwijs, zorg, ouders en politie/handhaving hoge prioriteit.
- Om uitval van jongeren te voorkomen stellen we alles in het werk om kinderen die niet naar school gaan te laten terugkeren naar het onderwijs en/of hen te begeleiden naar werk.
- Bij de bouw van nieuwe scholen is het uitgangspunt dat de Rijksbijdrage toereikend is.
- We continueren de uitvoering van de onderwijsvisie.

Cultuur en sport

Cultuur en sport zijn goed voor de gezondheid en het persoonlijk welzijn, kunnen inwoners en bezoekers binden en bevorderen de participatie en cohesie in onze gemeente. Wij vinden sport en cultuur daarom waardevol en belangrijk, en willen een actieve en betrokken bijdrage leveren aan het sport- en cultureel voorzieningenniveau in Lansingerland.

In de komende bestuursperiode willen wij daarom het volgende beleid voeren.

Cultuur

- We voeren de vastgestelde cultuurnota 'Bruisen, binden en boeien' uit.
- We verstevigen de afspraken met bibliotheek Oostland en geven hem de ruimte om zich te ontwikkelen.
- We brengen bebording aan in de openbare ruimte om zo meer aandacht te vestigen op de historische monumenten in de gemeente.

Sport

- In afwachting van de vaststelling van de sportnota spreken wij de ambitie uit om de sportvoorzieningen naar behoefte mee te laten groeien met het stijgende aantal inwoners.
- We willen sport voor iedereen toegankelijk maken waarbij we in het bijzonder aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking, senioren en sociale minima.
- We sluiten een convenant met de sportverenigingen over hoe we mensen met een beperking stimuleren in hun sportdeelname en verkennen daarbij of een geormerkte subsidie wenselijk en haalbaar is.
- Indien Sportfondsen een aanvraag omgevingsvergunning indient voor de bouw van een tweede zwembad, verlenen we, binnen bestaande wet- en regelgeving, planologische medewerking aan de uitbreiding.

Werk en inkomen

Iedereen heeft de potentie om mee te doen in de samenleving. We investeren daarom in deze potentie, ook bij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit doen we door een doorbraak te realiseren om mensen met tijdelijke belemmeringen en/of zware problemen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer actief mee te laten doen aan de samenleving. Dit met als uiteindelijk doel een zinvolle bijdrage te geven aan zichzelf en de samenleving. Werken en meedoen op de arbeidsmarkt bieden namelijk de grootste kans op welzijn en financiële onafhankelijkheid.

In de komende periode willen we daarom het volgende beleid voeren.

- We handhaven het succesvol gedifferentieerde inkomensbeleid met specifieke inkomensgrenzen en draagkrachtpercentages.
- We zetten onverminderd in op het voorkomen van de armoedeval.
- We kiezen, gelet op het economische tij, voor een omslag in de aanpak van de categorieën inwoners met tijdelijke belemmeringen en zware problemen in het uitkeringsbestand. Dit doen we door te focussen op mogelijkheden in plaats van beperkingen, te investeren in extra capaciteit voor het kennen, begeleiden en aanspreken van deze doelgroep en door maatwerk in te zetten op de kleine aantallen langdurig werklozen.
- We brengen beargumenteerd een onderscheid aan tussen inwoners die 'niet kunnen' werken en inwoners die 'niet willen' werken.
- Voor inwoners die 'niet kunnen' werken, blijft het financiële vangnet bestaan.
- We besteden meer aandacht aan, en maken duidelijke afspraken over, het geven van een tegenprestatie naar vermogen voor dit financiële vangnet.
- Inwoners die 'niet willen' werken, worden intensief begeleid, aangesproken en krijgen consequent sancties opgelegd. Het toepassen van het sanctiebeleid borgen we daarom goed in de kennis en vaardigheden van de betrokken consultants en krijgt politiek-bestuurlijke steun.
- We investeren in de realisatie van duurzame arbeidsplaatsingen met de inzet van persoonlijke (her-) scholingsbudgetten gelijk aan 6 maanden BUIG-gelden en nemen daartoe een gecalculeerd risico. We betrekken ondernemers bij de financiering en uitvoering van deze aanpak.
- We vinden het wenselijk om de capaciteit voor toezicht & handhaving op uitkeringsfraude uit te breiden en binnen de eigen ambtelijke organisatie te organiseren. Daarom laten we deze wens onderzoeken op (financiële-) haalbaarheid, continuïteit, samenwerking met omliggende gemeenten, samenwerking intern binnen de gemeente en overige kansen en bedreigingen.

- We voldoen aan de uitvoering van de Wet Taaleis. Daar waar mogelijk beïnvloeden en stimuleren we actief de goede aansluiting tussen werktijden en de tijden van het taalonderwijs.
- We verbinden de arbeidsopgave aan het economisch potentieel door regie en aansturing vanuit één hand op Werk en inkomen en economie in combinatie met het aanspreken, stimuleren en enthousiasmeren van ondernemers.

Economie

Lansingerland heeft een uniek glastuinbouwgebied met een hoog innovatief karakter, uitstekende logistieke dienstverlening en is qua omvang het tweede grootste glastuinbouwgebied van Nederland. Het ligt geografisch in het hart van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Internationaal wordt Greenport Oostland gezien als hét innovatieve Agri complex van de wereld. Lansingerland en zijn internationaal gerenommeerde bedrijven vormen daarin het hart waar deskundigen uit de hele wereld te gast zijn en economische verbindingen tot stand komen. Deze kenmerken rechtvaardigen een aanpak waarbij we Lansingerland (inter-)nationaal blijvend op de kaart zetten.

Daarnaast hebben we een bloeiende lokale economie met veel Midden- en Klein Bedrijven (MKB) en de wens om levendige dorpskernen te behouden. Voor onze inwoners en de economische positie van MKB is het faciliteren van bruisende winkelcentra met een goed en functioneel horeca- en winkelaanbod en een schone, aantrekkelijke openbare ruimte op A-kwaliteit een vereiste.

Beide vormen van economie, lokaal en (inter-)nationaal, willen we stimuleren en ondersteunen. We zetten ons in om een 7,5 te bereiken op de tevredenheidsindex van ondernemers in Lansingerland. Elke categorie ondernemers vraagt om een maatwerkbenadering en specifieke aandacht.

In de komende bestuursperiode willen we daarom het volgende beleid voeren.

Glastuinbouw en (inter-)nationale bedrijven

Met betrekking tot de glastuinbouw en (inter-)nationale bedrijven willen we een aantrekkelijke vestigingsplaats voor (inter-)nationale en regionale ondernemingen zijn waarbinnen inwoners van Lansingerland werk kunnen vinden. Dit bereiken we door:

- Samen met ondernemers de citymarketing te intensiveren en te richten op het innovatieve karakter, de unieke logistieke dienstverlening, de goede bereikbaarheid en de prettige woon- en leefomgeving.
- Te investeren in een uitgebreid (inter-)nationaal netwerk en de gemeenteraad periodiek te informeren over de concrete meerwaarde en de vorderingen op de economische ambitie die dit oplevert.
- Continueren van de persoonlijke benadering/accountmanagement bij (grote) bedrijven.
- Nadrukkelijk een, bestuurlijke en uitvoerende, koppeling te realiseren met de uitvoering van de Participatiewet.
- Een stevige (bestuurlijke) positie binnen de regio, waaronder de MRDH, te verwerven.
- Parkmanagement te introduceren bij glastuinbouwgebieden.

- De verduurzaming van de glastuinbouw hoge prioriteit te geven en deze verduurzaming te gebruiken als motor voor verduurzaming van andere bedrijven en bestaande woningbouw.
- Vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet creëren we ruimte in de bestemmingsplannen om innovatieve concepten binnen de glastuinbouw mogelijk te maken.

Lokale economie

Met betrekking tot de lokale economie willen we leegstand voorkomen en de verblijffunctie vergroten met een aantrekkelijke en bruisende omgeving en een aantrekkelijk winkel- en horeca aanbod in de winkelcentra van Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs. Dit bereiken we door:

- Netwerkbijeenkomsten voor ZZP'ers te stimuleren en ze actief te benaderen bij gemeentelijke inkooptrajecten.
- Stimuleren en (facilitair) ondersteunen van de winkeliersverenigingen.
- De centrummanager nauw laten samenwerken met de winkeliersvereniging.
- Regeldruk te beperken en festiviteiten en buitenactiviteiten te stimuleren (binnen de gestelde grenzen met de omgeving).
- Toestaan van een ruimer terrassenbeleid.
- Realiseren van een veelzijdig aanbod aan horeca.
- Openbare ruimte binnen de winkelcentra op niveau A onderhouden.
- De uitkomsten van het lopende onderzoek naar de gewenste toekomstige fysieke structuur van het Centrum Bergschenhoek te betrekken bij de beslissing over de herinrichting van de locatie De Kruin.

Duurzaamheid

Er is een grote wereldwijde klimaataanpak nodig. In ons land zijn de gemeenten onderdeel van een landelijke opgave om klimaatneutraal te worden. Wij beseffen onze verantwoordelijkheid in dat kader terdege en willen daar in de komende bestuursperiode op een realistische wijze uitvoering aan geven. Wij werken mee aan de nationale klimaataanpak en spannen ons daarvoor lokaal in (realistisch tempo van investeringen). Er wordt in 2018 een visie duurzaamheid opgesteld voor Lansingerland, gebaseerd op drie pijlers: klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie.

Het Rijk dient voldoende middelen in te zetten voor de landelijke aanpak; wij zetten geen extra lokale middelen in voor nationale en provinciale doelen.

In de komende bestuursperiode willen we daarom het volgende beleid voeren.

Glastuinbouw

De grootste bijdrage aan de klimaatneutraliteit van onze gemeente kan worden geleverd door de innovatie in de glastuinbouwsector. Wij zien de energietransitie in deze sector als de ruggengraat van de klimaataanpak in Lansingerland. Er zijn vele initiatieven in deze sector waaraan wij een actieve bijdrage willen leveren c.q. ondersteunen.

- Het actief invullen van de rol van regisseur (verbinden en organiseren) in het netwerk van de sector glastuinbouw en andere overheden en partijen.
- Het ondersteunen van de focus op de reductie van fossiele grondstoffen in de glastuinbouw en het benutten van CO2 vanuit andere sectoren (aan te leggen netwerk).
- Vanuit het voor de glastuinbouw benodigde netwerk aftakkingen planologisch en ruimtelijk mogelijk te maken naar woonwijken in Lansingerland.

Woningen gasloos

- Wij kiezen voor een actief beleid om nieuwbouw vanaf 1 juli 2018 gasloos te bouwen, tenzij contracten of omstandigheden dit nog niet mogelijk maken.
- Bestaande woningen moeten in de toekomst ook gasloos worden. Wij stellen daarvoor in 2019 een plan op, passend bij de planhorizon van het Rijk.
- Deelname aan een proeftuin voor bestaande woningen is afhankelijk van het beschikbaar zijn van voldoende financiële steun van het Rijk.

Gemeentelijke inzet

- Wij continueren de inzet op het programma duurzaamheid in Lansingerland, wat de afgelopen jaren fors is versterkt (in formatie en budget).
- Alle investeringen in de openbare ruimte worden afgewogen op de bijdrage aan duurzaamheid en de doelen van de lokale klimaatopgave.
- Een succesvolle realisatie van de klimaatstrategie valt of staat met actieve en permanente communicatie. Bestuurlijk en ambtelijk vergt dit de komende bestuursperiode extra inzet.
- Het bestaande beleid met betrekking tot duurzame inkoop en aanbesteding wordt gecontinueerd en andere partijen in Lansingerland worden gestimuleerd hetzelfde te doen.
- In het kader van circulariteit professionaliseren we het huidige afvalbrengstation naar een moderne milieustraat.
- Ter voorbereiding op de nieuwe aanbesteding onderzoeken we de meest effectieve wijze van afvalscheiding (na- of voorscheiding).

Veiligheid

We willen een veiliger Lansingerland waarbij zowel de fysieke en de sociale veiligheid als ook de veiligheidsbeleving toeneemt.

In de komende bestuursperiode willen we daarom het volgende beleid voeren.

- We streven naar een verdere daling van de criminaliteit en leggen daarbij de focus op de aanpak van delicten met een grote impact en delicten die ondermijnend zijn aan de samenleving.
- We stimuleren het veiligheidsgevoel door zichtbaar te maken wat er speelt, welke prioriteiten Lansingerland stelt en hoe de criminaliteit en veiligheid zich feitelijk ontwikkelen.
- We betrekken de inwoners actief bij signalering, preventie en het stimuleren van gewenst gedrag en steunen initiatieven als Buurttoezicht en WhatsApp buurtpreventiegroepen.
- We zetten in op de versterking van de ketenbenadering bij het creëren van kansen voor jongeren, investeren in vroegsignalering en een preventieve aanpak waarbij de mix tussen preventie en repressie voor het gewenste effect zorgt.
- We zetten in op een sterkere verbinding met én sturing op het Jeugd- en Jongerenwerk als schakel in de integrale ketenaanpak van veiligheid.
- We willen in Lansingerland de landelijke norm van het aantal wijkagenten halen en steunen de burgemeester in zijn lobby om dit te realiseren.
- We breiden de huidige Boa capaciteit uit met 3 Wijkboa's waarvan minimaal 1 Boa specifiek voor jeugdzaken.
- We verhalen de schade van vandalisme op de daders, meer dan nu het geval is.
- Bij overtreders leggen we handhavende bestuurlijke maatregelen op.
- We pakken cyberpesten, vandalisme en criminaliteit in de schoolomgeving aan. Een veilige leeromgeving, zonder criminaliteit en overlast, vergt voortdurende inspanning. Scholen en politie moeten hiervoor de handen ineenslaan. Zij hebben de gezamenlijke taak om criminaliteit en overlast rond school tegen te gaan. Vertegenwoordigers van de gemeente Lansingerland, Lansingerlandse scholen en de politie tekenen het Convenant veilig in en om school. Ze maken afspraken om overlast, vandalisme en crimineel gedrag in en om school te voorkomen.
- Lansingerland benut kennis en informatie van lokale en regionale ketenpartners en werkt samen aan een betere informatiepositie in het onderwijs en het bedrijfsleven met als doel de realisatie van veilige scholen, winkelcentra en bedrijfsterreinen.
- We zetten mobiele camera's in op hotspots als onderdeel van een integrale aanpak om daarmee zowel de pakkans als het veiligheidsgevoel te vergroten.

- We continueren het nul-beleid ten aanzien van coffeeshops en zetten in op een stevige aanpak van drugsgerelateerde activiteiten.

Dienstverlening en bestuur

De dienstverlening van de gemeente bestaat niet alleen uit het uitvoeren van wettelijke taken, maar houdt ook in dat de gemeente zich dienstbaar opstelt naar wat de samenleving van Lansingerland verlangt. De complexe opgaven in combinatie met participerende inwoners alsmede de technologische ontwikkelingen vragen een andere vorm van bestuur en organisatie. Bestuur en organisatie dienen zich hierop aan te passen. Een toekomstbestendige organisatie ontwikkelt zich doorlopend en vereist een culturaanpassing van houding en gedrag maar evenzo van investeringen in ICT, opleiding, talentontwikkeling en coaching.

In de komende bestuursperiode willen wij daarom het volgende beleid voeren.

Dienstverlening

Het toekomstige college stelt in het eerste jaar een uitvoeringsprogramma op voor een programma dienstverlening, bestaande uit de volgende onderwerpen:

1. Wij zijn er voor de Lansingerlanders;
2. We gebruiken het 1-loket service en werken integraal;
3. Onze houding is 'Ja tenzij' en we zijn empatisch in onze beantwoording;
4. We denken in oplossingen in plaats van in problemen;
5. We handelen in de geest van de wet in plaats van naar de letter van de wet;
6. De inwoner staat centraal en niet de regels. 'Gewoon doen' is het uitgangspunt;
7. We denken en werken van buiten naar binnen;
8. Onze houding is flexibel en samen met de omgeving;
9. We verlenen optimale digitale dienstverlening met de mogelijkheid van een persoonlijk contact;
10. We continueren baliecontact met Reizen, Wonen, Leven op afspraak en vrije inloop;
11. Het servicepunt Bleiswijk in de Dorpsstraat blijft gehandhaafd;
12. We onderzoeken de dienstverlening (RWL) aan huis/bedrijf;
13. We hebben voldoende ondersteunend opleidingsbudget.

Burgerparticipatie/wijkgericht werken

- De in 2012 vastgestelde nota burgerparticipatie "inwoners aan zet" en het ingevoerde BOB model vraagt om een permanente doorontwikkeling zodat de

inwoners oprecht mee kunnen denken over hun omgeving, wijk, straat of maatschappelijke opgave.

- Wij verkennen de haalbaarheid van een duurzaam raadgevend referendum en we staan open voor experimenten die voortkomen uit "Gemeenten op weg naar 2020".
- We stimuleren de sociale cohesie zodat een ieder de mogelijkheid heeft om elkaar in de buurt te kennen en samen op te trekken in wijkgerichte activiteiten.

Bestuursstijl college

- We willen meer zichtbaarheid en een betere bereikbaarheid van de collegeleden realiseren, bijvoorbeeld met regelmatige bezoeken aan het werkveld, het continueren van de Wijkwethouder spreekuren en meer werkbezoeken aan bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- Regionale samenwerking is van essentieel belang voor de inwoners en het bedrijfsleven. Actieve deelname van bestuur en ambtelijke organisatie aan regionale overleggen is voorwaardelijk.
- De collegeleden melden periodiek per portefeuille de voortgang op belangrijke onderwerpen en ontwikkelingen aan de raadscommissies.
- We maken afspraken over een goede verdeling van taken tussen de wethouders en de burgemeester en vragen de burgemeester om, naast veiligheid, de onderwerpen communicatie en P&O op zich te nemen.
- Het profiel van de wethouders is gericht op het bijdragen aan het verstevigen van de externe positie van Lansingerland door middel van netwerken, branding en regionale samenwerking.
- Van het aantredende college verwachten we dat men integraal en collectief bestuurlijke verantwoordelijkheid neemt en uitstraalt.

Samenwerking raad – college – ambtelijke organisatie

- Bij een effectieve en efficiënte aansturing van de gemeente is het belangrijk dat iedereen zijn rol kent en goed speelt. Een duidelijke rolverdeling (de theorie) en rolvastheid (de praktijk) van de verschillende gremia én van de individuele functionarissen is de basis. Maar ook onderling respect, vertrouwen en corrigerend vermogen zijn essentiële ingrediënten voor een goede samenwerking.
- We stellen de raad voor om in gesprek te gaan met elkaar, college en directie om gezamenlijk na te denken over het samenspel tussen raad en college. Dit leidt tot een vastgestelde besturingsfilosofie voor 1 januari 2019.

ICT

- We optimaliseren de veiligheid van de systemen en we voldoen aan de AVG (nieuwe privacy wetgeving).
- We optimaliseren de digitale dienstverlening aan inwoners.
- We investeren blijvend in ICT met als doel effectieve informatievoorziening (intern-extern), optimaliseren werkprocessen en het faciliteren van TOP werken.

Financiën

De gemeente Lansingerland groeit naar een gezonde gemeente met ongeveer 75.000 inwoners. Een gemeente waarin de financiën structureel op orde zijn, de schulden zijn teruggebracht tot normale proporties en er voldoende ruimte is voor investeringen die de voorzieningen voor onze inwoners op peil houden. Een gemeente met een gedegen financieel beleid, waarbij de financiën in control zijn en de lasten voor de burgers niet afwijken van de landelijk gemiddelde cijfers.

In de komende bestuursperiode willen wij daarom het volgende beleid voeren.

- De gemeentelijke exploitatie is structureel in evenwicht
- De schuldquote wordt teruggebracht naar de categorie neutraal (90-130%), waarbij wij ons richten op een percentage van 110% (daarbij blijven investeringen mogelijk ten behoeve van onze groeiambities)
- Wij benutten grondopbrengsten en opbrengsten verkoop ENECO aandelen om deze schuldreductie te realiseren, tenzij er op enig moment investeringsbehoefte bestaat waar de te betalen rente hoger ligt (dan worden ENECO middelen ingezet)
- Pas op het moment dat de schuldquote onder de 110% komt, komen de overige ENECO middelen en grondopbrengsten in aanmerking voor investeringskeuzen
- Wij continueren het beleid m.b.t. de solvabiliteit ratio (huidige status 'neutraal')
- De lasten voor de inwoner verlagen wij door de OZB per woning per eigenaar met gemiddeld € 25,- per jaar te verlagen ten opzichte van de aanslag OZB 2018. Met woningcorporaties maken we afspraken over het verwerken van deze verlaging ten gunste van de huurders van woningen.
- Wij voeren geen actief grondbeleid (geen speculatieve aankopen, alleen strategisch verantwoord)
- Wij hanteren voor de Grexen dezelfde rekenrente als voor de overige activiteiten.
- De Eigen Vermogen positie van de gemeente is een belangrijk sturingsinstrument. Daarom corrigeren we het gemeentelijk vastgoed op te hoge boekwaarden en brengen we de stille reserves in kaart.
- Wij staan voor een goed financieel beheer van onze middelen:
  - Scherp en realistisch begroten
  - Actueel bijstellen van de begroting
  - Vergroten van de besteedbare ruimte